

Asia: VN/4099/2024

Lausuntopyyntö: Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

Alavieskan kunta on osakkaana Joki ICT Oy:ssä 2,3%, Kuntien Hetapalvelut Oy:ssä 7,1%, PPE-Köökki Oy:ssä 1,7% ja Vestia Oy:ssä 2,9 %.

Joki ICT tuottaa omistajilleen merkittäviä ratkaisuja palveluprosessien tehostamiseen ja digitalisointiin. Kuntamme käyttämiä palveluita ovat muun muassa tietoliikennepalvelut, konesalipalvelut, IT-tukipalvelut, asiantuntijapalveluita: Tietoturva-, tietosuoja- ja tiedonhallintapalvelut.

Kuntien Hetapalveluiden tuottamat palvelut pitävät sisällään muun muassa taloushallinnon palvelut, palkkahallinnon palvelut, talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmistopalvelut. Palvelukeskuksen tuottamia palveluita, joita ei tilitoimistot tarjoa ovat esimerkiksi valtionkonttorin raportointi, julkisen alan TES:it, laaja yhteiskäyttöisyys ja hallintosääntöjen vaatimusten integroiminen palvelujärjestelmiin. Nykyisellään in house -yhtiöiden toiminta tuo merkittävää liikevaihtoa markkinatoimijoille. Esimerkiksi Hetapalvelut hankkivat käyttämänsä ohjelmistot ja muutkin palvelut lähes yksinomaan markkinatoimijoilta. Yhteistyökumppaneita ovat niin isot ohjelmistotalot kuin pienet paikalliset yrityksetkin. Palveluohjelmistot hankitaan 100% markkinoilta kilpailuttamalla. Hankintarajan ylittävät hankinnat kilpailutetaan hankintalain mukaisesti ja pienemmät hankintapäätökset tehdään toimittajien vertailun jälkeen organisaation hankintakäytäntöjen mukaisesti hallituksen ja toimivan johdon linjaamina.

PPE-Köökki tuottaa kunnalle puhtaus- ja ateriapalveluita koululle, päiväkodille ja kunnan julkisiin kohteisiin. Tällä hetkellä kaikki hankinnat kilpailutetaan; elintarvikkeet, kuljetukset, palveluliikkeet,

koneet, siivousaineet yms. Saadaan aitoja tarjouksia ja kilpailua. In house-sääntelyn 10 % omistusraja rikkoo suurella vaivalla rakennetut alueen kuntien yhteistyörakenteet. Uudistus ajaisi pienet kunnat kaaokseen mm. ammattitaitoisen työvoiman puuttuessa. Pienessä kunnassa myös hankintaosaamisen kehittäminen ja ylläpitäminen on haasteellista. Pienessä kunnassa on pienet hankintamäärät eikä kilpailuttaminen tuo tarvittavia hyötyjä, sillä markkinatoimijoita ei pienen kunnan pienet hankinnat kiinnosta.

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

Hankintojen huolellinen valmistelu on todella tärkeää. Inhouse- yksiköillä on osaamista kilpailuttaa hankintoja ja tehdä vaatimusmäärittelyitä. Pienten kuntien rajalliset henkilöstöresurssit ja esimerkiksi taloushallinnon ohjelmiston vaatimusmäärittelyiden tekemisessä osaamisen puute toisi suuria ongelmia

- **Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?**

Hankintalain 125§:än esitetty muutos, joka velvoittaisi hankintamenettelyn keskeyttämiseen tietyissä tilanteissa, on tavoitteeltaan ymmärrettävä, mutta on käytännössä toimimaton. Muutoksen taustalla vallitsee mielikuva siitä, että markkinoilla olisi aina rajoittamaton tarjonta ja lukematon määrä hyviä eritoimijoita. Tämä ei valitettavasti toteudu kasvukeskuksien ulkopuolella useillakaan kuntasektorille tärkeissä hankintakategorioissa, esim. jätehuolto-, puhtaus- ja ravintopalveluissa, koulutuspalveluissa ja ICT:n tuki- ja lähipalveluissa taikka rakentamisen ja suunnittelun asiantuntijapalveluissa. Mikäli hankintamenettely aina jouduttaisiin keskeyttämään, ellei tarjouksia ole yhtä useampaa, sama tarjoaja todennäköisesti valittaisiin uudessa kilpailussa mutta korkeammalla hinnalla. Lisäksi hankintayksikön vahingoksi jäisivät uuden tarjouskilpailun järjestämisen kustannukset sekä siihen käytetty aika.

- **Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?**

Keinot kohdallamme ovat teoreettiset, koska kunnalla ei tulisi jatkossa olemaan esimerkiksi tarvittavaa IT-asiain substanssiosaamista keinojen hyödyntämiseksi. Hankintasektorin sidosyksiköt olisivat yhtä lailla 10 % sääntelyn piirissä eikä kunnalla olisi pääsyä edes hankintaosaamisen piiriin muutoin kuin hankintakonsulttien massiivisen laskutuksen kautta.

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Lakiesityksessä ehdotettu 10 prosentin vähimmäisomistusvaatimus ei ole tarkoituksenmukainen eikä toteuttamiskelpoinen. Tämä johtuu esityksen puutteellisesta vaikutustenarvioinnista, sen

taloudellisista ja toiminnallisista vahingoista erityisesti pienille ja keskisuurille kunnille sekä hyvinvointialueille, sekä ristiriidasta perustuslain 121 §:n määrittelemän kuntien itsehallinnon kanssa.

Perustelut näkemykselle:

Markkinoiden toimivuus ja alueellinen eriarvoisuus: Esityksessä ei ole huomioitu Suomen maantieteellisiä ja toimialakohtaisia erityispiirteitä. Yleinen 10 prosentin vähimmäisomistusvaatimus jättää huomiotta tilanteet, joissa sidosyksikön hyödyntäminen alle 10 prosentin omistusosuudella on perusteltua ja yleisen edun mukaista, sekä määräysvallan toteutuminen on osoitettavissa. Tämä rajoitus heikentää erityisesti Suomen harvaan asuttujen alueiden, kuten Pohjois-Suomen, pohjoisen Keski-Suomen ja Itä-Suomen, mahdollisuuksia hyödyntää alueellista sidosyksikön mahdollistamaa yhteistyötä laadukkaiden, kustannustehokkaiden ja turvallisten palveluiden mahdollistamiseksi. Näillä Suomen harvaan asutuilla alueilla markkinoiden toiminta on usein rajallista, eikä kilpailu ole riittävää. Sidosyksiköiden merkitys vaihtoehtona omalle tuotannolle korostuu kyseisillä alueilla, joissa työvoiman ja osaajien saatavuus on heikompi kuin Suomen kasvukeskuksissa. Toimialoista ICT-infrastruktuuripalveluita tuottavat sidosyksiköt ovat erityisen keskeisessä asemassa, sillä ne turvaavat yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisen ICT-infrastruktuurin turvallisuutta sekä tieto- ja kyberturvallisuuden toteutumista omistajilleen. Kriittisen ICT-infrastruktuurin toimivuus on elintärkeää julkisen sektorin varautumisessa ja huoltovarmuuden toteutumisessa, erityisesti kiristyneessä hybridi- ja kyberuhkien aikakaudessa.

Taloudelliset ja toiminnalliset vaikutukset: Esityksen taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia ei ole arvioitu kattavasti lainvalmisteluprosessissa. Erityisesti pienten ja keskisuurten kuntien sekä hyvinvointialueiden kykyyn järjestää tarvitsemansa palvelut liittyvät vaikutukset jäävät epäselviksi. Kuten Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) ja valtiovarainministeriön lausunnoissa sekä mietinnössä esittämässään eriävissä mielipiteissä korostavat, esitettyyn vähimmäisomistusvaatimukseen liittyy merkittäviä taloudellisia riskejä, jotka voivat huomattavasti kasvattaa julkisen sektorin kustannuksia, erityisesti pienten ja keskisuurten kuntien sekä hyvinvointialueiden kohdalla. Pienet ja keskisuuret kunnat sekä hyvinvointialueet ovat organisaatioita, jotka ovat sidosyksiköissä usein pienomistajia ja jäisivät esityksen aiheuttamassa muutoksessa sidosyksiköiden mahdollistaman yhteistyön

ulkopuolelle. Kyseisillä organisaatioilla on suuria organisaatioita heikommat resurssit ja kyvykkyydet järjestää tarvitsemiaan tukipalveluita. Tämä johtaisi kustannusten kasvuun, toiminnan laadun heikkenemiseen, huoltovarmuuden heikentymiseen ja työvoimapulan pahenemiseen.

Perustuslailliset ongelmat: Esitys on ristiriidassa perustuslain 121 §:n kanssa, joka turvaa kuntien itsehallinnon. Lainvalmistelussa ei ole riittävästi arvioitu, miten vähimmäisomistusvaatimus rajoittaa kuntien mahdollisuuksia järjestää tarvitsemiaan palveluita. Esitys asettaa kunnat eriarvoiseen asemaan niiden koon ja sijainnin perusteella, mikä vaikeuttaa erityisesti pienten ja harvaan asutuilla alueilla sijaitsevien kuntien tukipalvelujen järjestämistä ilman sidosyksiköiden tarjoamia ratkaisuja.

Vaikutukset markkinoihin ja osajien riittävyteen: Esitetty 10 prosentin vähimmäisomistusvaade ei tue Suomen hallitusohjelman tavoitetta lisätä markkinaehtoista kilpailua. Julkisen sektorin palvelutarpeet eivät kasva rajoittamalla sidosyksiköiden käyttöä, vaan muutos johtaisi nykyisten yhteistyörakenteiden rikkoutumiseen ja palautumiseen omistajien omaksi toiminnaksi. Tämä muutos aiheuttaisi merkittävän osajapulan kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden tarvitsemien tukipalveluiden järjestämisessä ja kilpailuttamisessa. Sidosyksiköt tarjoavat omistajilleen kustannustehokkaan vaihtoehdon omalle palvelutuotannolle. Mikäli omistajat eivät voi enää hyödyntää olemassa olevia sidosyksiköitä, merkittävä osa omistajista näkee, että heidän olisi tuotettava vastaavat palvelut itse tai perustettava uusia sidosyksiköitä, mikä kasvattaa julkisen sektorin kustannuksia merkittävästi. Tämä johtuu siitä, että uusien osajien rekrytointitarve omistajien palveluiden järjestämiseen, tuottamiseen ja kilpailuttamiseen kasvaisi huomattavasti. Syntyvä osajapula kiristäisi kilpailua rajallisista asiantuntijaresursseista entisestään, nostaten julkisen sektorin työvoimakustannuksia. Kasvavat työvoimakustannukset edelleen pahentaisivat erityisesti pienten ja keskisuurten kuntien sekä hyvinvointialueiden haasteita järjestää tarvitsemiaan tukipalveluita.

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

Sidosyksikköjen vähimmäisomistusta koskeva esitys annetussa muodossaan sekoittaisi toimivat markkinat ja aikaansaisi suurta epävarmuutta sekä hankintayksiköissä, erityisesti kunta- ja hyvinvointisektorilla, että palveluntuottajissa, erityisesti PK-sektorin yrityksissä. Esimerkiksi kunnallisessa jätehuollossa sidosyksiköiden vähimmäisomistusvaatimus aiheuttaisi kuntakentälle kohtuuttoman haasteen. Kunnallisista jätealan yhtiöistä 24/26 ei täytä muutosehdotuksen sidosyksikkökriteerejä. Jätealan näkökulmasta onkin täysin epäselvää, mitä asiaa omistusosuuden rajoituksella yritettäisiin ratkaista. Ehdotettu muutos johtaisi jätehuollon järjestämisessä koko toimialalla merkittäviin rakenteellisiin muutoksiin. Nämä heikentäisivät kuntien mahdollisuuksia huolehtia tästä yksityiskohtaisesti säädellystä tehtävästään, jonka velvoitteista pääosa johtuu EU-lainsäädännöstä ja kansainvälisistä sitoumuksista. Jätehuoltotehtävien ohella merkittävä määrä kuntien ja hyvinvointialueiden muista kriittisistä palveluhankinnoista hankitaan sidosyksiköiltä, jotka räätälöivät, kokoavat ja rakentavat tarvittavan palvelukokonaisuuden ja vastaavasti hankkivat siihen tarvitsemansa tuotteet ja palvelut kilpailuttamalla ne markkinoilta. Tämä on ollut vakiintunut ja tavoiteltukin tapa järjestää kunnallisia palveluita erityisesti pienissä ja keskisuurissa kunnissa. Purkamalla tämä järjestelmä nyt esitetyn vähimmäisomistusta koskevan vaatimuksen kautta, romutettaisiin samalla vallitseva peruspalveluiden järjestämistapa monessa pienessä ja keskisuudessa kunnassa sekä aikaansaataisiin paitsi häiriö toimiville markkinoille niin myös transaktio- ja hallintokustannuksien nousua hankintayksiköissä. Muutos vaikuttaisi erityisesti pieniin ja keskisuuriin hankintayksiköihin, joilla suhteelliset transaktiokustannukset (hankintamenettelyn kustannukset/hankintavolyymi) ovat jo nyt suuria hankintayksiköitä korkeammat.

- **Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?**

Markkinaehtoisia toimijoita on rajallisesti tai ei ollenkaan. Esimerkiksi ICT puolelle syvällistä osaamista ei oikeastaan ole ja ICT osaajan palkkaaminen on alueellamme haastavaa, koska heitä ei ole. Sidosyksikön toimesta ICT asiat eivät ole vain yhden henkilön varassa. Osaamisen kehittäminen ja lainsäädännön vaatimusten noudattaminen, esim. tiedonhallintalaki ja kyberturva onnistuu

sidosyksiköiden kautta. Jos ottaisimme kuntaan nämä omaksi toiminnaksi luultavasti näiden osalta kaikki kehitys lakkaisi resurssipulan ja osaamisen puutteen vuoksi.

Yksittäinen pieni kunta ei ole markkinatoimittajien kannalta houkutteleva. Järjestelmä- ja yhteistyökumppanimuutoksista aiheutuisi merkittävät kustannukset esimerkiksi uusien järjestelmien käyttöönottoina ja vanhoista irtautumisena. Jatkuvat kustannukset tulisivat nousemaan. Niin kuin tiedetään, kunnilla on jo nyt vaikeuksia pitää talous tasapainossa ja tämä muutos ei ainakaan helpottaisi tilannetta. Osaamisvaateet on mahdollista hallita vain tarpeeksi isossa asiantuntijatyöyhteisössä, mitä pieni kunta ei kykene kokoamaan.

- **Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)**

Mikäli 10 %:n omistusraja toteutuu niin in-house yhtiöiden kuntaomistajien pitää miettiä useita vaihtoehtoja toiminnan jatkumiselle. Hyvin todennäköisesti hankinnat eivät lisäänty markkinoilta, vaan vaihtoehtoina ovat In-house yhtiöiden pilkkominen, toiminnan ottaminen kunnan toiminnaksi, vastuu- eli isäntäkunnan toiminnaksi tai kuntayhtymän toiminnaksi.

- **Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?**

Ei minkäänlaisia taloudellisia tai muita hyötyjä vaan päinvastoin. Sidosyksiköiden vähimmäisomistusvaade aiheuttaa merkittäviä ja peruuttamattomia taloudellisia ja toiminnallisia vahinkoja erityisesti yhteistyön ulkopuolelle jääville harvaan asuttujen seutujen pienille kunnille. Mahdolliset muutokset lisäävät merkittävästi kuntien kustannuksia, joka johtanee väistämättömästi kuntaverojen korotuksiin.

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

Esitetyt siirtymäajat ovat liian lyhyitä ja muutosten toimeenpano ei liene mahdollista esitetyissä määräajoissa. Tarvitaan useiden vuosien määräaikoja ottaen myös huomioon julkisen sektorin kilpailurytmi eli tarkoittaa vähintään yli neljän vuoden siirtymäaikoja.

- **Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?**

Siirtymäaikana meidän tulisi tehdä kaikkien sidosyksiköidemme omistus-, henkilöstö-, infra- ja sopimusjärjestelyt sekä kilpailuttaa sopimus kerrallaan julkisina hankintoina. Jos ottaisimme osan omaksi toiminnaksi joutuisimme varmistamaan ja hankkimaan henkilöstöä, perehdyttämään ja kouluttamaan heidät, kilpailuttamaan järjestelmät tai palvelun, valitsemaan toimittajat, purkamaan aiemmat palvelut ja ICT-ympäristön ja rakentamaan/rakennuttamaan uuden palvelun, ICT-ympäristön ja liittymät uudelleen; koko aiemmin rakennettu ekosysteemi puretaan. Nämä

toteutetaan kaikkialla Suomessa ja kaikilla toimialoilla yhtäaikaisesti. Siirtymäaika ei ole millään tavalla realistinen.

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

Vetoamme, että hallituksen lakiehdotusta täsmennetään poikkeuksella, joka huomioi Suomen harvaan asutut alueet ja pienten kuntien tilanteen. Näkemys pienten kuntien huomioimisesta hankintalakiin kirjattavalla poikkeuksella on yhteneväinen myös Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV 9/2024) sidosyksikköjä koskevan selvityksen johtopäätelmien kanssa, sekä työryhmän mietinnössä esitettyjen eriävien mielipiteiden kanssa. Alla esitettyjen poikkeusten avulla varmistettaisiin myös perustuslain 121 §:n mukainen kunnan itsehallinnon toteutuminen kunnan tarvitsemien palveluiden järjestämisessä. Tämä on erityisen tärkeää pienille kunnille, joita esitetty 10 prosentin vähimmäisomistusvaade muutoin vahingoittaisi merkittävästi, erityisesti taloudellisesta näkökulmasta, sekä toiminnan laadun että kyberturvallisuuden turvaamisen kannalta.

Ensisijainen vaihtoehto:

Pienet alle 10 000 asukkaan kunnat tai liikevaihdoltaan enintään 10 meuron in house-yhtiöt on vapautettava ehdotetusta omistusosuusvaatimuksesta. Kansalliset hankintarajat on nostettava EU-hankintojen rajojen tasolle hankintojen sujuvoittamiseksi olemattomilla tarjousmarkkinoilla.

Vaihtoehtoiset poikkeukset

Poikkeuksena pienille kunnille (asukasluku alle 10 000) tulee mahdollistaa palveluiden hankinta sidosyksiköltä myös alle 10 prosentin omistuksella. Jokaista kymmentä pientä kuntaomistajaa, joilla on alle 10 prosentin omistus sidosyksiköstä, kohden tulee olla yhteinen hallituspaikka sidosyksikössä.

Harvaan asuttujen alueiden yhteistyössä sidosyksikön omistajilla tulisi olla mahdollisuus hankkia palveluita sidosyksiköltä alle 10 prosentin omistuksella, mikäli sidosyksikön toiminta-alueen väestöpohja on enintään 100 000-200 000 asukasta.

Yllä esitetyt vaihtoehtoiset poikkeukset hallituksen lakiesitykseen tukevat hallituksen tavoitetta hyödyntää sidosyksiköitä tarkoituksenmukaisella tavalla ja edistävät yleisen edun toteutumista. Poikkeukset ehkäisevät merkittävien kustannus- ja haittavaikutusten syntymistä, erityisesti pienten kuntien kohdalla, kuten myös Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV 9/2024) selvityksessä on todettu. Poikkeukset mahdollistavat riittävän osaamisen saatavuuden harvaan asutuilla alueilla, mikä on välttämätöntä palveluiden tuottamiseksi. Lisäksi poikkeukset tukevat merkityksellisen kokoisten liiketoimintamahdollisuuksien

muodostumista ratkaisupalveluja tarjoaville markkinatoimijoille harvaan asutuilta alueilta. Näin voidaan jatkossakin tarjota kustannustehokkaita ja laadukkaita palveluita Suomen harvaan asutuilla alueilla, mikä osaltaan mahdollistaa alueiden elinvoimaisuuden säilymisen. ICT-palveluiden osalta poikkeukset turvaavat erityisesti pienten kuntien tieto- ja kyberturvallisuutta sekä varautumista kyberuhkiin ja hybridivaikuttamisen riskeihin.

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiin? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

Ei vastaa. Sidosyksiköiden käytön rajaaminen on osaltaan yhteydessä myös varautumisen ja huoltovarmuuden kysymyksiin. Markkinaehtoisten palveluntarjoajien saatavuus vaihtelee suuresti alueittain ja loppukädessä Alavieskan kunnalla (kuten kaikilla kunnilla) on lakisääteinen velvoite järjestää palvelut myös tilanteissa, joissa yksin markkinaehtoista palvelua ei ole saatavilla. Sidosyksikköinä toimivat yhtiöt ovat tärkeitä myös kuntien varautumisen näkökulmasta, koska tiettyjä kunnan toiminnan kannalta keskeisiä palveluita tulee voida tuottaa myös niissä tilanteissa, joissa se ei olisi pelkästään yksityisen sektorin lähtökohdista katsottuna enää kannattavaa. Esityksestä väistämättä seuraisi rakenteellisia muutoksia vakiintuneisiin toimintamalleihin mm. kuntakentän ICT-, talous- ja henkilöstöhallintopalveluissa. Hankintakokonaisuuksien pirstaloitumien ja käytettävien järjestelmien sekä palveluntuottajien vaihtuminen toistuvien väliajoin (sopimuskausittain) tulisi hyvin todennäköisesti vaikuttamaan negatiivisesti tiedon eheyteen ja lisäämään tiedonsiirtoon, tietoturvaan ja henkilötietojen asianmukaiseen käsittelyyn liittyviä riskejä kunnissa ja niin ollen heikentäisi kokonaisturvallisuutta yhteiskunnassa.

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

-

- **Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?**

-

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemyksenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

-

Muut huomiot

Alavieskan kunta huomauttaa mietintöön sisältyvästä Kuntaliiton eriävästä mielipiteestä ilmenevin tavoin, että kunnan oikeus päättää palveluidensa järjestämisestä kuuluu em. EU-oikeudellisen ulottuvuuden lisäksi myös perustuslain 121 §:n mukaisen kunnalliseen itsehallintoon. Perustuslain mukaisen oikeuden rajoittaminen on mahdollista ainoastaan erittäin painavista syistä. Esitys sidosyksiköiden käytön rajauksen säätämisestä voimassa olevan hankintadirektiivin vähimmäistasoa

tiukemmaksi rajoittaa kunnan itsehallintoa, mikä on todettu jo nykyistä voimassa olevaa hankintalakia koskevassa valmistelutyössä (vrt. TaVM 31/2016 vp, s. 4 ja PeVL 49/2016 vp). Nyt esitetylle rajauksen tiukentamiselle ei ole kuntien osalta annettu esityksessä perustuslain edellyttämä perusteita.

Lausuntopyyntö lähetettiin Suomen 308 kunnasta vain 42 kuntaan. Vaikka kaikilla kunnilla on mahdollisuus lausua lausuntopalvelu.fi alustalla olisi pyyntö pitänyt lähettää ihan jokaiseen kuntaan.

Pentti Kari
Alavieskan kunta

Ekdahl Heli
Alavieskan kunta